

Inhoud

Hoofdstuk 8 Geloven beweegt ons – startdag	2
Inleiding	2
Vooraf	2
Organisatie	2
Inhoud van de startdag	3
Inleiding en aanwijzingen bij het spel	3
Opdrachten behorend bij de omcirkelde nummers bij het spelbord 'Geloven beweegt ons'	5
Suggesties voor een kerkdienst.....	7

Hoofdstuk 8 Geloven beweegt ons – startdag

Inleiding

Het thema 'Geloven beweegt ons' heeft – zoals iedereen al heeft aanvoeld – een dubbele boodschap: geloven raakt ons en geloven zet ons in beweging als het goed is. De twee kanten hebben met elkaar te maken, maar kunnen ook elk afzonderlijk aanleiding zijn voor een workshop of inleiding met nagesprek.

Hieronder staat een spel beschreven waarbij je wel en niet in beweging komt. Je kunt er gewoon bij blijven zitten rond de tafel in kleine groepjes met elk een spelbord, een dobbelsteen, één (gezamenlijke) pion, papier en pen. De spelvorm doet denken aan een ganzenbord, dus er kunnen ook nummers van 1 tot 63 door een ruimte worden opgehangen waarbij groepjes een tocht maken langs de nummers. En ... je kunt het één doen en hoeft het ander niet te laten, dus je kunt beide spelvormen aanbieden en deelnemers laten kiezen wat hen beweegt.

Vooraf

Het organiseren van een startdag begint met een plan en eigenlijk zouden voor de zomervakantie de grote lijnen al besproken moeten zijn. Daarvoor is nodig:

Organisatie

- *Overleg met agenda's over de datum van de startdag, want er moeten zo veel mogelijk mensen beschikbaar zijn en de kerkruimte moet natuurlijk ook beschikbaar zijn*
- *Overleg met betrokkenen zoals koster, organist/muzikant(en), leiding van kinderkring en andere kringen en wie er ook maar op de hoogte moet zijn van dit evenement*
- *De neuzen zoveel mogelijk één kant op: wordt het een aangeklede dienst, wordt het een ontmoeting van een halve dag of mag het wat langer duren met bijvoorbeeld een al dan niet eenvoudige lunch*
- *Wie verzorgt de publiciteit en hoe ziet die eruit? Denk ook aan jongeren om iets opvallends te maken met TikTok-filmpjes, posters, enz.*
- *Stippel een tijdpad uit wat wanneer door wie moet gebeuren.*
- *Overzicht van gemeenteleden (of aanverwanten), jongeren en kinderen die gevraagd kunnen worden voor dienstverlening op de dag zelf: koffie/thee/limonade klaarmaken, bakken van taarten, brood smeren en beleggen, salades maken e.d., roeren in de soep, afwas, sjouwen met stoelen, versieren van de zaal en opruimen, maar ook talenten die iets inhoudelijks kunnen bijdragen vooraf of op de dag zelf voor workshops, inleidingen, muziek, bloemstuk. Denk vooral ook aan de creativiteit van jongeren bijv. om TikTok (of andere) filmpjes te maken als reclame of als onderdeel van de viering en vraag hen bijv. om taarten, koekjes en andere lekkernijen te bakken.*
- **Extra tip:** *als je in de gemeente jongeren hebt, kan met name dit thema hen aanspreken vanwege het 'breng in de praktijk'-karakter. Je zou zelfs kunnen denken aan een weekend: beleg een conferentie met naburige gemeenten en pas misschien het thema iets aan: waartoe zouden mensen die geloven bewogen moeten worden? Put ook vooral inspiratie uit het boek 'Kinderen die de wereld hebben veranderd', red. Floris van Straaten en Els Kloek, uitg. Pixel Perfect Publications, Den Haag*

Inhoud van de startdag

Hieronder volgen ideeën voor een startdag met als uitgangspunt het thema van de map van dit jaar: **Geloven beweegt ons**. Dit thema bevat veel:

Geloven beweegt ons – geloven raakt ons hart als het goed is en zet ons dan in beweging om ... recht te doen, vrede te brengen, te helen en te delen ... Geloven beweegt ons is een beweging van je hart naar je voeten, handen en wat er nog meer van pas kan komen.

Inleiding en aanwijzingen bij het spel

Het volgende spel is geschikt voor iedereen vanaf 8 jaar. Als een opdracht vragen oproept, willen de ouders de jongeren vast wel van uitleg voorzien. Het is vaak verrassend wat kinderen en jongeren inbrengen.

Het spel is bedoeld om met elkaar in gesprek te komen over wát ons beweegt en hoe het ons beweegt, persoonlijk en als gemeente. Waar komen we dan terecht? Dat is niet altijd te voorspellen en misschien komen we ook niet allemaal op dezelfde plek terecht. Wie zal het zeggen?

De spelers: gemeenteleden, vrienden, belangstellenden, jongeren ... en de grootste opdracht is dus aan het eind van de bijeenkomst: maak er iets van, maak verschil door met elkaar af te spreken welke stappen we gaan, kunnen of willen zetten en maak (haalbare) afspraken over hoe dat ook in de praktijk omgezet kan worden.

De volgende spelsuggestie werkt het best met **kleinere groepjes met een oneven aantal deelnemers**, liefst niet meer dan 5. Omdat er dan geen patstelling kan ontstaan als je van mening verschilt – overigens is het natuurlijk geen probleem om van mening te verschillen. Je noteert dan een minderheids- en een meerderheidsstadpunt of oplossing

- *Kopieer voor elk groepje een spelbord en een 'opdrachtenlijst', zorg voor een dobbelsteen per groepje en een pion.*
- *Namen groepsleden kaartjes. Geef elk groepje ook een stapel blanco kaartjes, 2 per persoon. Iedereen schrijft zijn of haar naam op twee kaartjes (liefst leesbaar). Schud de kaartjes en leg ze omgekeerd neer.*
- *Geef elke groep een stapeltje van zeven A5 blaadjes om de uitkomst van de opdrachten te noteren en voor de zekerheid ook een pen (want niet iedereen heeft er standaard één bij zich)*

Het spel zelf is simpel en doet denken aan ganzenbord: om de beurt gooit ieder een keer de dobbelsteen en de pion wordt zoveel hokjes vooruit geschoven als het aantal ogen op de dobbelsteen aangeeft. Er is één pion voor de hele groep.

Als je op een hokje met een omcirkeld nummer komt, voer je de opdracht uit, die erbij hoort.

Het doel is om zeven opdrachten uit te voeren, dus als je op 63 bent aangekomen en je hebt nog geen 7 opdrachten gehad, dan begin je gewoon opnieuw net zo lang tot je er 7 hebt gedaan. **Je hoeft een opdracht natuurlijk niet twee keer** te doen, dus als je nog eens op dezelfde opdracht komt, sla die dan over en ga je naar de volgende. Als je je zeven opdrachten hebt afgewerkt, speel je verder spelen tot je (misschien voor de tweede of derde keer) weer op 63 bent aangekomen. **Ieder groepje eindigt dus op 63.**

Noteer de 'uitkomsten' van de opdrachten op de A5jes: voor elke opdracht een nieuw velletje papier waarop je het nummer van de opdracht schrijft en de uitkomst van het gesprek.

Om te voorkomen dat steeds dezelfde deelnemers aan het woord zijn en anderen juist nooit iets zeggen, is er dat stapeltje kaartjes met namen van de groepsleden. **Als je op een opdracht komt, pak je de bovenste kaart van dat** stapeltje: degene van wie de naam erop staat, geeft als eerste haar of zijn mening. Daarna mogen de anderen ook een duit in het zakje doen. Als alle kaarten van het stapeltje aan de beurt zijn geweest, schud je de kaarten opnieuw, leg je de stapel weer omgekeerd neer en volg je 'de procedure' opnieuw. Zo kan iedereen een keer als eerste haar of zijn zegje doen.

Als het spel is afgelopen, is het **tijd voor een overzicht van de uitkomsten** (en een lunch of in ieder geval een kop koffie/thee).

Leg de uitkomsten ter inzage neer (nummer bij nummer) en geef de gelegenheid om elkaars bevindingen te bekijken.

- *Wat springt er uit? Wat valt op? Welke overeenkomsten zijn er?*
- *Is het mogelijk om een (kleine) stap af te spreken om met elkaar te zetten?*

Om de instructie nog te kunnen nalezen herhalen we die nog bij de opdrachten.

Voor elke groep zijn de bladzijden 4, 5 en 6 te kopiëren.

Een vergroot bord is zelf op A3 formaat te maken.

Inleiding bij het spel:

Het spel zelf is simpel en doet denken aan ganzenbord: om de beurt gooit ieder een keer de dobbelsteen en de pion wordt zoveel hokjes vooruit geschoven als het aantal ogen op de dobbelsteen aangeeft. Er is één pion voor de hele groep.

Als je op een hokje met een omcirkeld nummer komt, voer je de opdracht uit, die erbij hoort.

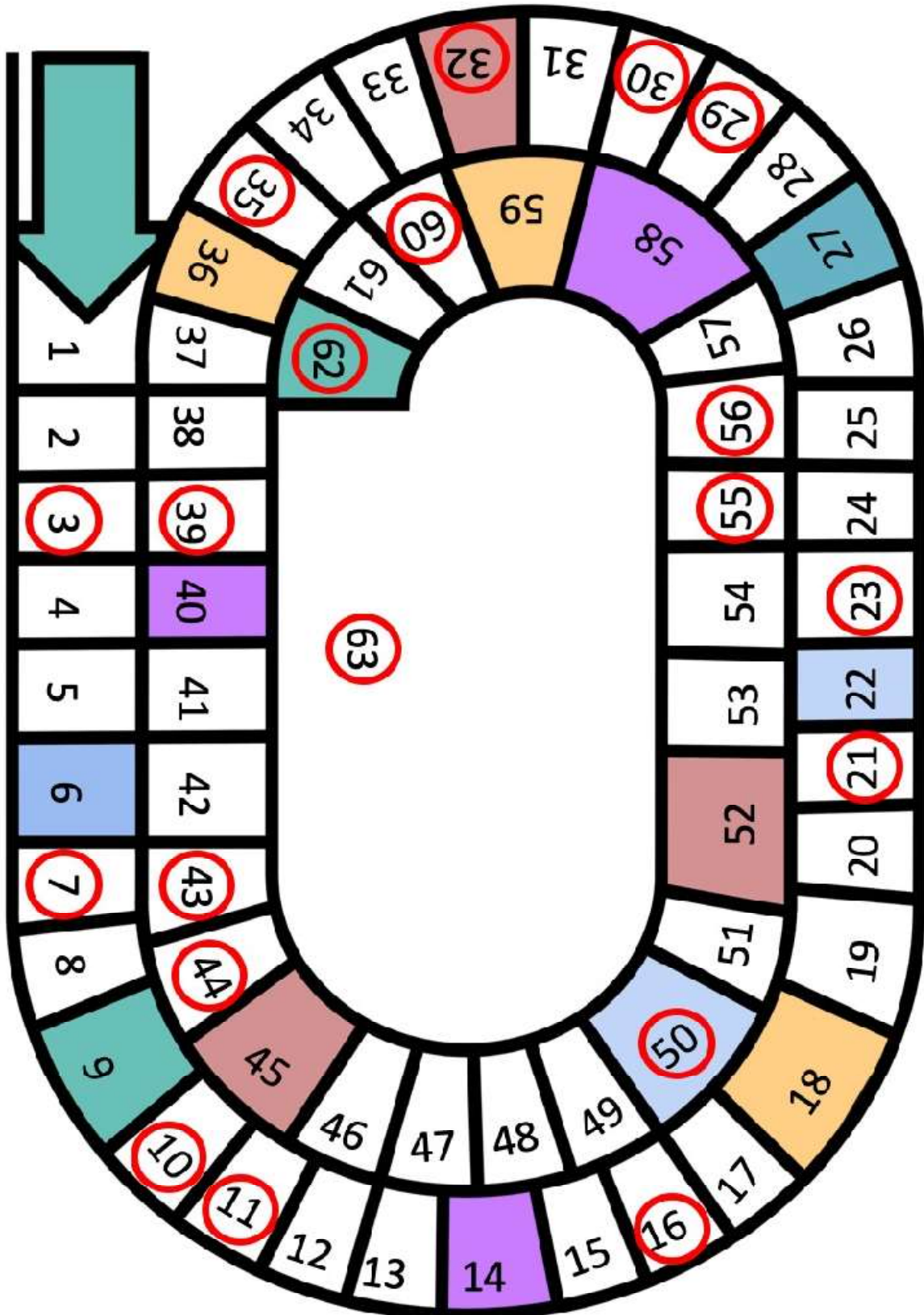
Het doel is om zeven opdrachten uit te voeren, dus als je op 63 bent aangekomen en je hebt nog geen 7 opdrachten gehad, dan begin je gewoon opnieuw net zo lang tot je er 7 hebt gedaan. Je hoeft een opdracht natuurlijk niet twee keer te doen, dus als je nog eens op dezelfde opdracht komt, sla die dan over en ga je naar de volgende. Als je je zeven opdrachten hebt afgewerkt, speel je verder spelen tot je (misschien voor de tweede of derde keer) weer op 63 bent aangekomen. Ieder groepje eindigt dus op 63.

Noteer de 'uitkomsten' van de opdrachten op de A5jes: voor elke opdracht een nieuw velletje papier waarop je het nummer van de opdracht schrijft en de uitkomst van het gesprek.

Om te voorkomen dat steeds dezelfde deelnemers aan het woord zijn en anderen juist nooit iets zeggen, is er dat stapeltje kaartjes met namen van de groepsleden. Als je op een opdracht komt, pak je de bovenste kaart van dat stapeltje: degene van wie de naam erop staat, geeft als eerste haar of zijn mening. Daarna mogen de anderen ook een duit in het zakje doen. Als alle kaarten van het stapeltje aan de beurt zijn geweest, schud je de kaarten opnieuw, leg je de stapel weer omgekeerd neer en volg je 'de procedure' opnieuw

Opdrachten behorend bij de omcirkelde nummers bij het spelbord 'Geloven beweegt ons'

- 3 Het spel heet 'Geloven beweegt ons': wat stel je je bij deze uitspraak voor?
- 7 Dopers hebben in het verleden vaak moeten vluchten vanwege geloofsvervolgingen. In Nederland hoeft dat nu niet meer gelukkig, maar elders gebeurt dat nog wel. Ze zoeken een vrijplaats om hun geloof te kunnen belijden zoals zij dat willen. Wat is ervoor nodig volgens jou om een vrijplaats echt een vrijplaats te laten zijn?
- 10 Geloven zet mensen soms aan tot een pelgrimstocht: welke tocht zou jij willen ondernemen?
- 11 Met kerst geven mensen vaak guller voor 'de armen'. Wat zou hen dan bewegen?
- 16 Welk historisch figuur is voor jou een voorbeeld of inspireert om in beweging te komen?
- 21 Anne Frank – veel andere onderduikers met haar – kon zich juist niet bewegen vanwege haar geloof. Wat weet je van haar? In welk opzicht zou zij voor jou een voorbeeld kunnen zijn?
- 23 Wat zou jij willen veranderen in de wereld? Wat is voor jou daarin haalbaar? Wat zie je als mogelijk obstakel?
- 29 Malala, een 'gewoon' meisje uit Pakistan kwam in beweging omdat ze geloofde dat meisjes ook recht op onderwijs hadden. Dat werd door de Taliban afgestraft met een aanslag op haar leven. Ze overleefde ternauwernood, werd naar Engeland gebracht waar artsen haar leven reddden. Nu leeft ze in ballingschap, maar dat heeft haar niet de mond gesnoerd. Wat zou je tegen haar willen zeggen?
- 30 Veel mensen moeten o.a. vanwege hun geloof vluchten. Wat zou jij meenemen op de vlucht?
- 32 Wat heeft jou bewogen om vandaag te komen?
- 35 In vroeger tijden bracht geloven mensen ook in beweging: denk maar aan de kruistochten! Wat zou mensen toen bewogen hebben?
- 39 Welk eigentijds figuur beweegt je om in beweging te komen?
- 43 Wat zou je achter willen laten of los willen laten als je 'in beweging' komt?
- 44 Geloven beweegt ONS: met wie zou jij samen willen bewegen?
- 50 Wat heeft 'respect' te maken met geloven?
- 55 Het beheer van de schepping is ons volgens bijbelverhalen toevertrouwd. Tot welke actie beweegt dat jou?
- 56 Niet elke beweging is een goede beweging en niet elke vorm van geloven zet aan tot goede daden. Welke voorbeelden ken je hiervan?
- 60 Welke beweging zou jij graag in je gemeente zien? Welke argumenten zou jij aanvoeren om je gemeente in beweging te krijgen?
- 62 Het verleden kan een bron van inspiratie zijn al is het maar om in sommige gevallen ervan te leren hoe het niet moet, met de inzichten die we nu hebben. Welk voorbeeld/welke voorbeelden ken je hiervan?
- 63 'Geloven beweegt ons naar het Beloofde Land'
Wie is het **eens** met deze stelling, wie **oneens** en **wie weet het nog niet**? Als iedereen een keus heeft gemaakt, leg aan elkaar uit, waarom je juist deze keus hebt gemaakt. Daarna mag iedereen opnieuw kiezen, want misschien heeft iemand je overtuigd van haar of zijn standpunt, en kort uitleggen waarom je veranderd bent of juist aan je standpunt blijft vasthouden.
Na afloop van het spel is het **tijd om een bewegingsplan op te stellen: Leg de uitkomsten ter inzage neer (nummer bij nummer)** en geef de gelegenheid om elkaars bevindingen te bekijken.
- *Wat springt er uit? Wat valt op? Welke overeenkomsten zijn er?*
 - *Is het mogelijk om een (kleine) stap af te spreken om met elkaar te zetten?*
 - *en ... ook een kleine stap is er één! Goede reis!*

Suggesties voor een kerkdienst

Bij een startdag hoort een kerkdienst, maar die kan best een andere vorm hebben dan 'normaal'. De dienst kan aan het begin plaatsvinden, maar het is vaak zinvoller om er mee te eindigen en zo de dag/het dagdeel dat samen beleefd is, ook samen af te sluiten eventueel met inbreng van de 'resultaten' van het beleefde.

- *Kies een focus want er zijn veel verschillende ingangen om het thema 'Geloven beweegt ons' aan de orde te stellen. (Zie op p. 10 de thema's die in de GDB map: 'Geloven beweegt ons' behandeld zullen worden).*
- *Kies daarbij een bijbelverhaal (of kijk in de GDB map die in augustus 2023 uitkomt voor inspiratie) en zoek daarbij zingbare liederen (zie ook de map), die best 'anders dan anders' mogen zijn, zolang het niet allemaal onbekend is.*
- **Een lied dat goed past** bij onderstaand gesprek is 'Zomaar te gaan met een stok in je hand' (uit: Alles wordt nieuw deel II, 6)
- *In plaats van een preek zou je ook een ontmoeting kunnen laten 'spelen' tussen bijvoorbeeld twee bijbelse figuren die allebei op weg zijn gegaan in het vertrouwen of geloof dat dit ten goede zou zijn, ook al hadden ze geen garanties en hadden ze lang niet altijd een idee waar naar ze op weg waren. Hieronder staat een voorbeeld dat gebruikt kan worden, maar je kunt ook zelf een samenspraak bedenken. Dat kan gaan tussen twee bijbelse figuren of bijvoorbeeld een 'hedendaags iemand' die een bijbels figuur be vraagt.*
- *Schrijf de tekst uit en laat de 'spelers' een paar keer oefenen, zodat ze zich zeker van hun rol voelen en de tekst duidelijk overkomt.*

Voorbeeld van een ontmoeting tussen twee bijbelse figuren:

Zie de bladzijden 8 en 9.

Verteller/predikant:

Veel bijbelverhalen zijn reisverhalen, verhalen over mensen die op weg gaan omdat hun geloof hen daartoe beweegt, soms als een vlucht, soms als een belofte. Ze moeten veel achterlaten in de hoop, in het geloof dat ze terecht komen ... ergens ... waarvan ze nu nog geen weet hebben.

Ze gaan vaak op hoop van zegen – letterlijk ... En ergens onderweg in niemandsland, in de woestijn, op de grens van het Beloofde Land of zo, komen ze elkaar tegen. In een oase wisselen ze ervaringen uit zoals reizigers dat doen. Wie weet is het een ontmoeting tussen Abraham uit Ur en Ruth uit Moab.

Abraham:

Ik hoorde een stem. Ik wist niet van wie, maar ik moest wel luisteren toen die stem zei: 'Abram, ga uit je land en uit je stam en uit je vaders familie naar een land dat ik je wijzen zal. Ik wist niet wat me overkwam. Mijn familie achterlaten? Mijn stam loslaten? Uit mijn land weg? En waar moest ik dan heen?

Ruth:

U hoorde een stem? En u wist niet van wie? Ik hoorde ook een stem, maar ik wist het wel: mijn schoonmoeder Naomi zei, dat het tijd werd om terug te gaan naar haar eigen land. Ze had niets meer in Moab, mijn land, waarheen ze ooit was verhuisd. Haar man was dood, haar zonen waren dood. En bij ons in Moab heb je dan geen kans meer op een goed bestaan.

Niemand kijkt om naar een huishouden van drie vrouwen. Naomi, mijn schoonzus Orpa en ik, zonder een man om voor ons op te komen, zonder een zoon om voor ons te zorgen. En wat moet je dan?

Ik wilde niet meer terug naar mijn eigen familie. Die had ik al verlaten toen ik met die vreemdeling uit Bethlehem trouwde. En nu ik weduwe geworden ben ... Naomi had gelijk: dan konden we maar beter naar haar geboorteplaats Bethlehem gaan.

Abraham:

Ik werd geroepen om gewoon maar alles los te laten en op weg te gaan. Waarheen? Geen idee, ja 'naar het land dat Ik je wijs' en daarop moet je dan maar vertrouwen!! Maar *jij* wist dus wel waarheen je op weg ging: naar Bethlehem. Je schoonmoeder kon je er van alles over vertellen.

Ruth:

En dat heeft ze ook gedaan, maar het betekende net zo goed dat ik mijn land, mijn stam en mijn familie moest achterlaten en er maar op moest vertrouwen, dat het in Bethlehem wel goed zou gaan. Dat was een hele stap ... Maar ik ging, want hoe je het ook bekijkt, je laat je oude schoonmoeder niet in de steek.

Maar toen we al een eind gereisd hadden, zei Naomi tegen mijn schoonzus Orpa en mij: 'Ga terug naar het huis van je eigen moeder. De Eeuwige bewijze je liefde, zoals jullie die bewezen hebt aan de gestorvenen en aan mij; de Eeuwige geve jullie dat je rust mag vinden in het huis van je man. Hierop kuste zij ons als afscheid, maar wij protesteerden en huilden en zeiden: wij keren *zeker* met u terug naar uw volk.

Abraham:

Uw volk ... *Dát* zij die Stem ook: 'Ik zal je tot een groot volk maken en je zegenen en je naam groot maken en je zult tot een zegen zijn.

Ik zal zegenen wie u zegenen, en wie je vervloekt, zal ik vervloeken en met jou zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden.'

Ruth:

Uw volk is groot geworden, Abraham. Mijn schoonmoeder hoort bij uw volk. Ook toen ze in Moab woonde, bleef zij haar volk en háár G'd trouw. Maar ze wilde niet beslissen voor Orpa en mij. Naomi wilde niet dat wij ons door emoties of plichtsgevoel lieten meeslepen of omdat we dachten geen keus te hebben.

Ze zei weer: 'Keert terug, mijn dochters, waarom zouden jullie met mij meegaan? Keert terug, want ik ben te oud om nog kinderen te krijgen. En zelfs *als* ik nog zonen zou baren, zouden jullie willen wachten tot zij volwassen waren? Al die tijd kan je niet opnieuw trouwen. *Nee toch!* Ga terug naar huis, mijn dochters, het is immers voor mij veel verdrietiger dan voor jullie, want de Eeuwige is mij niet goed gezind'.

Weer protesteerden wij, maar Orpa bedacht zich, ze kuste Naomi en ging terug.

Ik bleef. Ik heb het gevoel dat ik toen pas echt gekozen heb. Toen ik erop vertrouwde dat ik een toekomst zou kunnen hebben in Bethlehem, misschien, want ik bleef natuurlijk wel een vreemdeling daar. Maar je moet er in geloven! Je moet wel!

Abraham:

Een toekomst ... ik had niet verwacht dat die op mijn leeftijd nog veel verrassingen zou krijgen, maar die Stem zette alles op z'n kop. Ik liet mijn zekerheden los en ging op weg, omdat ik erin geloofde, want de Eeuwige had het gezegd. Natuurlijk nam ik mijn vrouw Sara ook mee, en alles wat we bezaten aan vee en herders en bedienden Mijn neef Lot ging ook mee. Ik was al vijfenzeventig jaar oud toen ik uit Haran trok – en we zetten ons in beweging om op weg te gaan.

Ruth:

Het Land dat G'd u wees, het land Kanaän, het land van mijn schoonmoeder, het Land van Belofte .. Naomi zei toen: 'Zie, je schoonzus is teruggekeerd naar haar volk en haar goden; keer terug, je schoonzus achterna.' Maar ik zei: 'Dring er niet verder op aan, want waarheen u gaat, zal ik gaan, en waar u woont, zal ik wonen, uw volk is mijn volk en uw G'd is mijn G'd, waar u sterft, zal ik sterven en daar zal ik begraven worden. Dat belooft ik, want dat geloof ik.' En zo kwamen wij in Bethlehem.

Abraham:

Ik liet veel achter, maar die Stem ging mee.

Ruth:

Ik liet veel los en toen was er ruimte om veel te krijgen. Ik heb veel gekregen, een toekomst voor Naomi en voor mij. Voor een volk.

Abraham (mijmerend zich herinnerend wat de Stem zei):

Die Stem die zei: 'Ik zal je tot een groot volk maken en je zegenen en jouw naam groot maken en jij zult tot een zegen zijn, en wie u vervloekt zal ik vervloeken en met u zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden.'

Ruth:

Geloven ... we hadden geen garanties, we hadden helemaal geen idee waar we terecht zouden komen, wat er van ons terecht zou komen ... geloven bewoog ons om op weg te gaan, geloven ... vertrouwen ... dat het goed zou komen ...